

Boendestöd – Stockholm, Södertörn, Gotland

Boendestöd – Stockholm, Södertörn, Gotland

Bonnie Spetse och Hjördis Gustafsson

FoU – Södertörn, nr 119/13

Personer med psykisk funktionsnedsättning kan med stöd av Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service till funktionshindrade få boendestöd. Detta för att kunna vara delaktiga i samhället och leva ett liv som andra. Ansvaret för boendestöd ligger på kommunerna och variationen är stor mellan olika kommuner.

Detta har FoU Södertörn konstaterat i en [kartläggning](#) som baseras på intervjuer med 44 boendestödsverksamheter, 32 kommunala och 12 privata, i tolv kommuner.

Kommunerna har organiserat sin stödverksamhet på olika sätt. Verksamheterna skiljer sig också åt i fråga om antal brukare per verksamhet, i vilken mån man får boendestöd även utanför kontorstid, om man kan få boendestöd även efter fyllda 65, om man har möjlighet att väja utförare och i vilken mån stödet kan ges även utanför hemmet. Samt synen på vad som krävs av en boendestödjare.

Det visar sig att privata utförare inte har någon åldersgräns uppåt och färre brukare per enhet. Kommunala, i synnerhet i Stockholm, är snålare med boendestöd utanför kontorstid och de allra flesta säger att det huvudsakliga boendestödet ges utanför hemmet. För dom flesta brukare saknas möjlighet att välja utförare och kravet på boendestödjares utbildning och erfarenhet varierar.

Det är kommunala biståndsbedömare som beslutar om stödets

omfattning. För detta finns metoder och modeller. I undantagsfall fattas beslut i samråd med boendestödsverksamheten och i något enstaka fall överläts beslutet om stödets omfattning och hur det ska utformas till verksamheten.

Inte så överraskande uppstår bekymmer när stödbehov ska fastställas enligt olika mer eller mindre manualbaserade metoder och modeller. Av den anledningen begärde Region Gotland att FoU Södertörn skulle inventera vilka metoder och modeller som används. Det har man gjort och presenterar resultatet i en omfattande rapport, som jag inte ska gå in på här, på annat sätt än att konstatera att här råder omfattande olikheter. ([Mätning av stödbehov och resursfördelning inom LSS, Rapport 121/14](#))

Att Boendestödsverksamheten är organiserad på olika sätt är kanske inte så konstigt. Kommuner har rätt att organisera sin verksamhet på sätt de finner bäst. Att det finns stora skillnader i stödets utformning och omfattning är mera bekymmersamt, en hygglig samstämmighet bör råda i fråga om lagtolkning och tillämpning.

Olikheter kan förstås bero på brukarnas olika behov, även om det är svårt att tro att brukare i Stockholm har lägre behov av stöd utanför kontorstid än brukare i länet. Brister i samråd inför beslutsfattande och att brukaren inte har inflytande över vem som ska utföra stödet är diskutabelt. Men mest bekymmersamt i sammanhanget är det som ligger utanför kartläggningens ambition, nämligen brukarens inflytande; huruvida den enskilde har inflytande över vem som ska vara hennes/hans stödperson, vad hen behöver hjälp med och när på dygnet eller i veckan hjälpen ska ges.

Studien ska följas av intervjuer med brukare. Den kanske kommer att ge svar på några av dessa frågor. För övrigt är rapporten, tillsammans med rapport 121/14 användbar för dem som har att verka för ett välfungerande boendestöd.

Gun-Lis Angsell